Po ostravských stopách Jana Prokeše

Archiv města Ostravy

OSTRAVA!!!

Hornopolní čp. 594

Lokalizace domu, ve kterém bydlel Jan Prokeš.

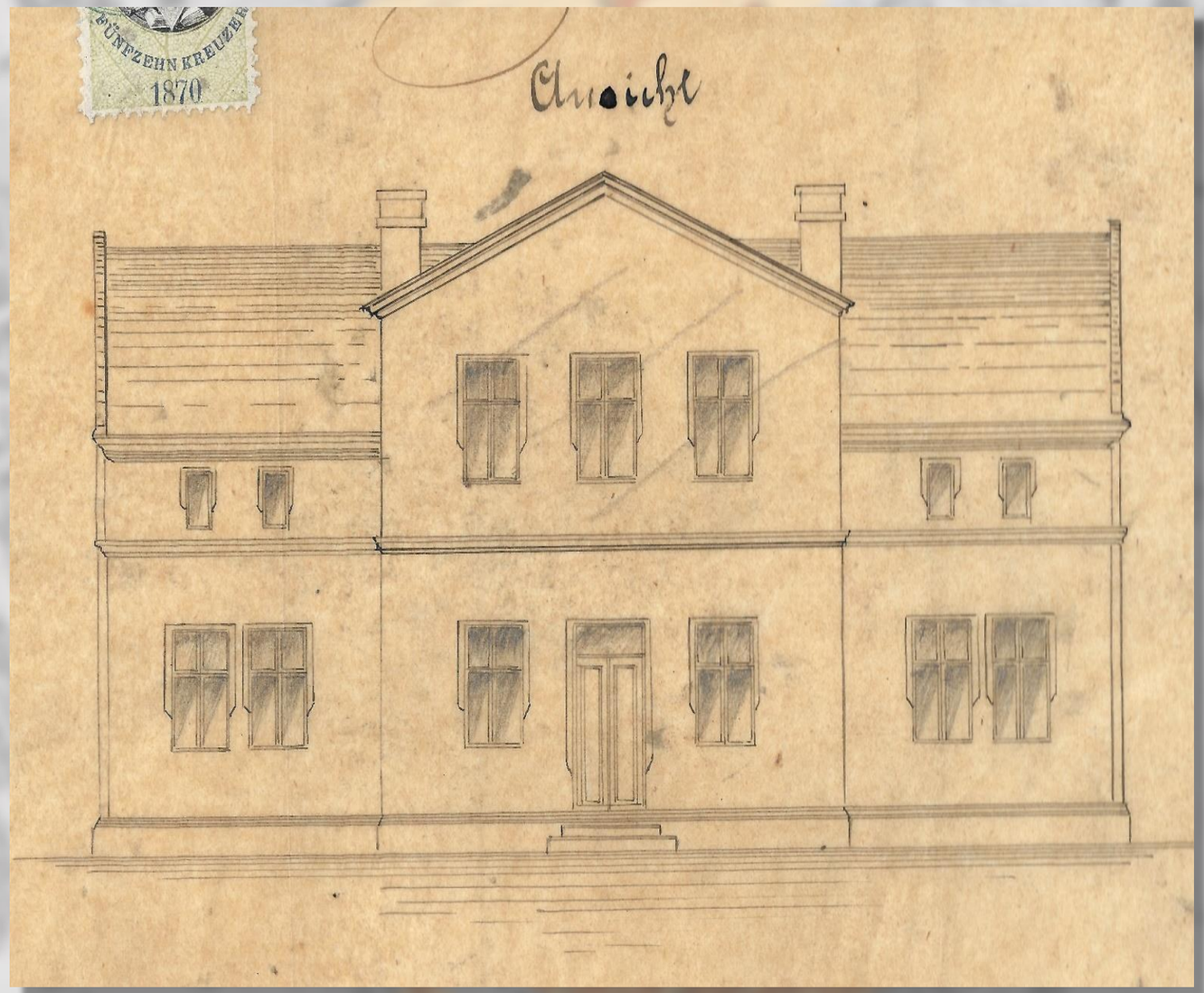

Výřez ze stavebního plánu domu v Hornopolní ulici postaveného v roce 1872, ve kterém žil několik měsíců od roku 1899 Jan Prokeš s rodinou. Dům zasáhlo na konci 2. světové války bombardování a v roce 1946 byl zbořen.

Jedním z prvních bydlišť Jana Prokeše v Moravské Ostravě byl tento již nestojící dům čp. 594 v Hornopolní ulici na Fifejdách. Jan Prokeš přišel Ostravy v roce 1894 a již o dva roky později se oženil s Julii Frýdeckou. Od března 1899 bydleli právě na této adrese, kde se jim 3. 10. 1899 narodil syn Květoslav. V té době již měl dva sourozence.

OSTRAVA!!!

Nádražní ulice čp. 1110

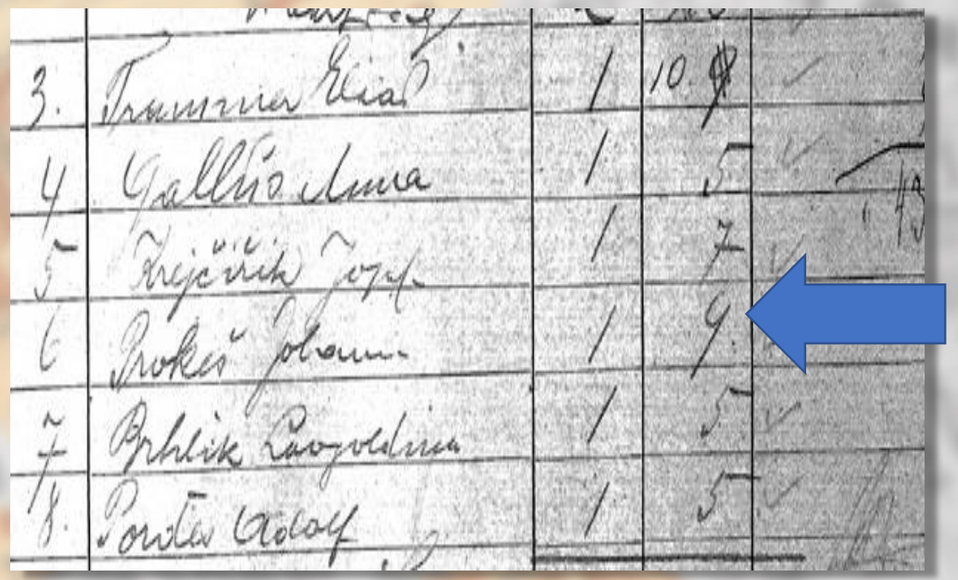

Výřez ze sčítacího operátu k domu č. p. 1110 z roku 1910, v němž již bydlel Jan Prokeš s ženou a sedmi dětmi.

Po několikerém přestěhování se rodina Prokešova nastěhovala do tohoto domu na Nádražní ulici čp. 1110. Ze záznamu ze sčítání lidu víme, že zde Prokešovi žili v roce 1910. Malý byt tvořily předsíň, dva pokoje, komora a kuchyň.

OSTRAVA!!!

Nádražní ulice čp. 1325

Jan Prokeš bydlel ve 20. letech 20. století jako čelný reprezentant sociální demokracie a města se svou rodinou v Nádražní ulici čp. 1325. V domácnosti s ním žila kromě jeho manželky a dětí také služebná Emilie Dudková.

Lokalizace domu na Nádražní ulici čp. 1325. V přízemí dlouho fungovala pivnice, která před svým uzavřením nesla název U Křižánka.

Historická fotografie Nádražní třídy. Část domu čp. 1325 se nachází zcela vpravo.

OSTRAVA!!!

Redakce deníku Duch času, kde působil Jan Prokeš jako redaktor

Přesídlení „Ducha Času"

Od 1. ledna 1911 přesídlí se redakce a administrace „Ducha Času" z dosavadních místností do nového domu lékárníka p. Šnýdra na Nádražní třídě proti novostavbě Krausovy kolonie. a Mlýnské ulice. Tam nechť soudruzi kolportéři našeho listu, důvěrníci političtí i odborovi obracejí. V nové místnosti bude se nalézat sekretariát československého odborového sdružení. Právní porada bezplatná bude organisovaným soudruhům udělována každé pondělí od 6—7 hod. večer.

Článek v deníku Duch času oznamující přemístění redakce do budovy na Nádražní ulici v Moravské Ostravě od 1. ledna 1911.

V tomto domě čp. 449 na křížení dnešních ulic Nádražní a Janáčkovy sídlila v letech 1911–1915 redakce sociálně-demokratického deníku Duch času, kde působil jako redaktor Jan Prokeš.

OSTRAVA!!!

Hotel Slavia

Hotel Slavia po dokončení v roce 1898.

Hotel Slavia na rohu dnešních ulic Hollarovy a Poděbradovy vyl před rokem 1918 vyhledávaným centrem českého společenského a kulturního života.
Ve večerních hodinách 28. října 1918 se zde konala narychlo svolaná schůzka zástupců českých politických stran, na níž bylo dohodnuto ustavení okresního národního výboru, který měl na přechodnou převzít správu v politickém okrese Moravská Ostrava. Do funkce předsedy tohoto mimořádného orgánu, potvrzené nazítří volbou, byl vybrán Jan Prokeš, nyní již bývalý poslanec rakouské říšské rady za sociálně demokratickou stranu.

Jan Prokeš však nebyl jen veřejným činitelem, nýbrž i člověkem se svými slabostmi. Jednou z nich byla i hra v karty; ve volných chvílích se této vášni před rokem 1918 věnoval pravidelně jak v kavárnách vídeňských, tak také ostravských, což mu tisk ostatních politických stran často jedovatě připomínal a označoval ho za „milovníka 32 loupežníků“, „karbanického nestora“ atp.
Dlužno však dodat, že v hotelu Slavia, kam docházel rovněž často za tímto účelem, byl členem poměrně specifického karetního spolku, který pravidelně věnoval vysoké obnosy na dobročinné účely.

Prazvláštní společnost. Nejsou ani mlado ani staro, ani pokrokáři ani červení a ani černí. Nestarají se o politiku, o národní třenice a sne-hodnocování vůdců té či oné národní strany. Je to soubor lidí všech stavů a náhledů politických, kteří mají pouze za účel podporovati dobrou českou věc — „Filkaři“ ve Slavii. Tento měsíc opět darovali pro feriální osadu K 100 a pro spolek „Ludmilu“ (opuštěné sirotky) K 50. Kéž bychom měli podobných stolových společností více.

Zmínka o karetním spolku v hotelu Slavia.
Ostravský kraj 23. 6. 1909.

OSTRAVA!!!

Stará radnice v Moravské Ostravě

Jan Prokeš při uvítání prezidenta T. G. Masaryka před Starou radnicí u příležitosti jeho návštěvy 25. 6. 1924.

Stará radnice do roku 1930, kde sídlil Jan Prokeš nejprve jako předseda správní komise, později jako vládní komisař a pak jako starosta Moravské Ostravy v letech 1918–1930. Jeho kancelář se nacházela v druhém poschodí hlavní budovy.

Umístění obecních úřadů a podniků města

Starosta a náměstek:
Radnice v Moravské Ostravě — II. poschodí hlavní budovy.
Ústřední ředitel:
Radnice v Moravské Ostravě — II. poschodí hlavní budovy.
I. Presidium:
Radnice v Moravské Ostravě — II. poschodí hlavní budovy.

Umístění kanceláří starosty a dalších funkcionářů města uvedena v Almanachu Moravské Ostravy za rok 1924, kdy Jan Prokeš sídlil ve Staré radnici.

OSTRAVA!!!

Nová radnice

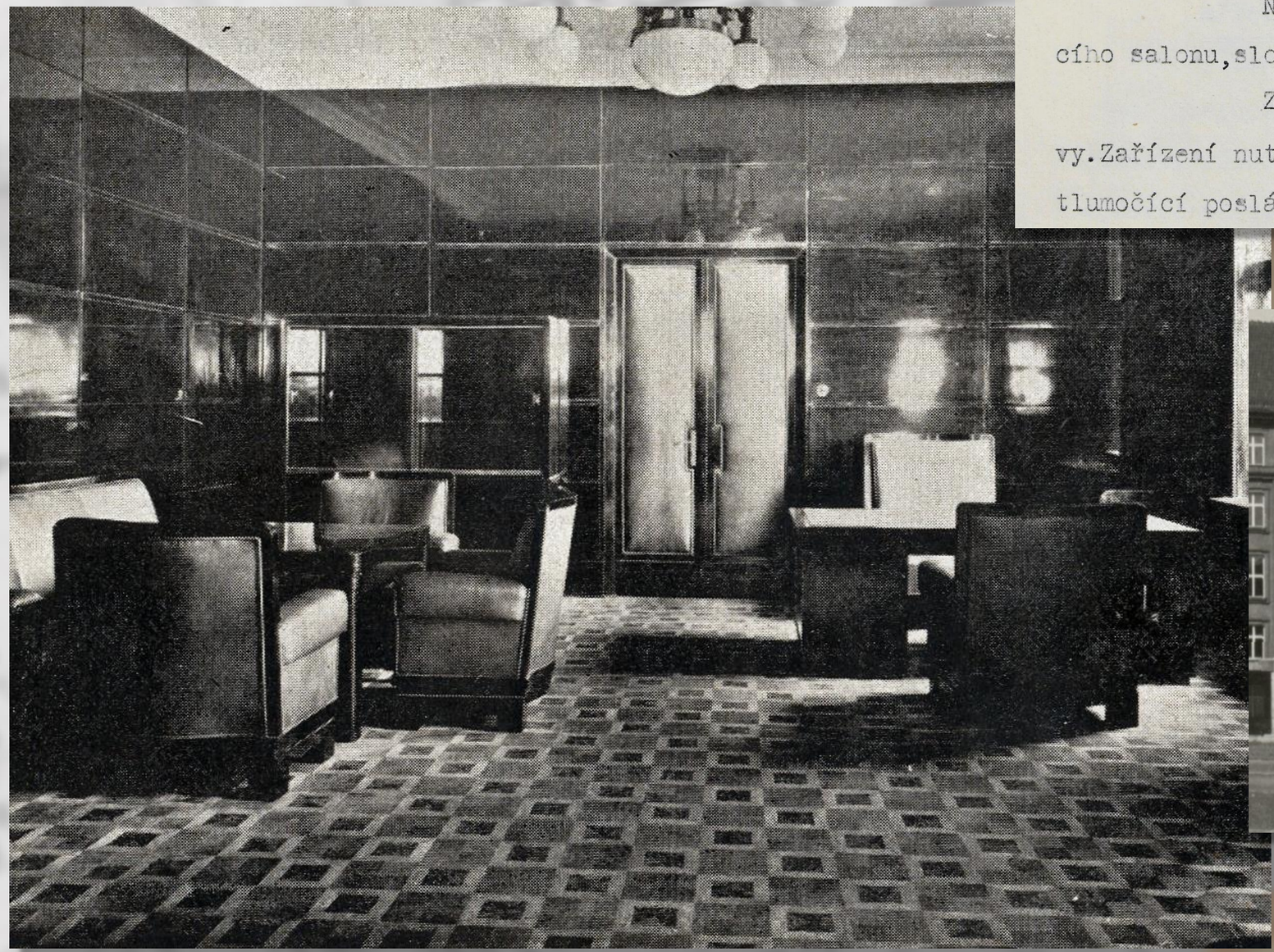

Pracovna starosty těsně po dokončení v roce 1930.

d/ Úřadovna starostova .

Nalézá se v I.poschodí vedle velkého přijímacího salonu,slouží co pracovna starostovi města.

Zde přijímá starosta města běžné denní návštěvy.Zařízení nutno voliti působivé,při tom však vážné,vhodně tlumočící poslání prvního občana ve městě.

Výňatek z obecného zadání stavebních prací.

velký pracovní stůl, 100/200 cm, s hladkou stolní plotnou, se zásuvkami na pravo a na levo, avšak za dveřmi, přední stěna a boční stěna uplně plné, s vysunovacím prknem pro diktat, stolní plotna s vložkou koženou v I ma solidním provedení,

Podrobný popis starostenského pracovního stolu.

Posledních pět let ve funkci starosty města pracoval Jan Prokeš většinou v této kanceláři v 1. patře střední části Nové radnice s výhledem na náměstí, které již od roku 1931 neslo jeho jméno. Zde vyřizoval běžnou korespondenci a přijímal pracovní návštěvy.

OSTRAVA!!!

Městská spořitelna

K četným zásluhám Jana Prokeše lze bezpochyby přičíst také vybudování nového paláce spořitelny na dnešním náměstí dr. Edvarda Beneše, který byl slavnostně otevřen 23. června 1929 (vlevo).

Jako vášnivý čtenář přitom Jan Prokeš nezapomněl ani na městskou knihovnu, která našla díky němu na dlouhá léta útočiště v levém křídle spořitelny.

Moravskoostravská spořitelna byla důležitým peněžním ústavem, který financoval po dobu své existence celou řadu důležitých staveb na území města. Po rozpuštění původního německého vedení v roce 1919 byl do jejího čela jmenován Jan Prokeš jako vládní komisař, od roku 1926 se stal již řádně zvoleným předsedou výboru spořitelny.
Dopolední hodiny dne 11. prosince 1935 strávil Jan Prokeš v práci v kanceláři spořitelny. Tato středa se stala posledním pracovním dnem jeho života.

Smetanovo náměstí čp. 1180

Centrální lázně počátkem 20. století (vlevo) a dnešní podoba tohoto domu (nahoře). Situace objektu kolem roku 1930 (vlevo dole).

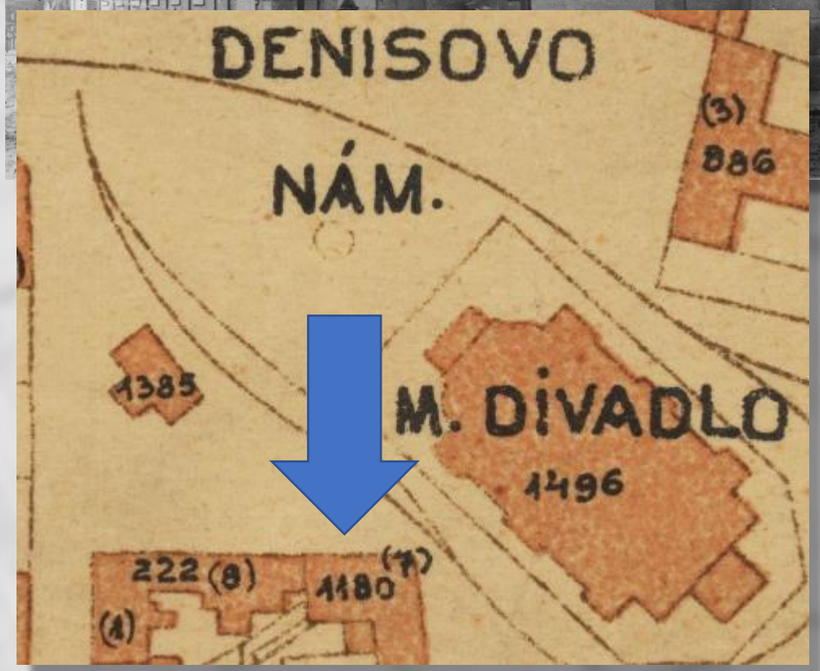

Tento dům v sousedství dnešního Divadla Antonína Dvořáka byl veřejnosti původně znám jako luxusně vybavené lázně. Od roku 1928 se zde nacházelo ředitelství Místní dráhy Ostrava-Karviná.
V prvním patře byly však také dva soukromé byty, z nichž jeden – zřejmě třípokojový – obýval Jan Prokeš mezi lety 1930–1935. Když se dne 11. prosince 1935 vrátil z posezení s přáteli v kavárně, právě zde ho zcela nečekaně zastihla smrt.

OSTRAVA!!!

Pomník Jana Prokeše

Pomník v původním umístění u starého krematoria, 1975.

Pozemská pouť Jana Prokeše skončila v krematoriu na městském hřbitově (dnes sad Milady Horákové). V jeho těsné blízkosti byl 28. října 1937 slavnostně odhalen prostě vyhlížející pomník, jehož autorem byl architekt Jan Jírovec. Do tohoto pomníku byla rovněž uložena urna s popelem.
Při rušení starého městského hřbitova byl pomník v 70. letech 20. století přenesen na ústřední hřbitov na Slezské Ostravě.

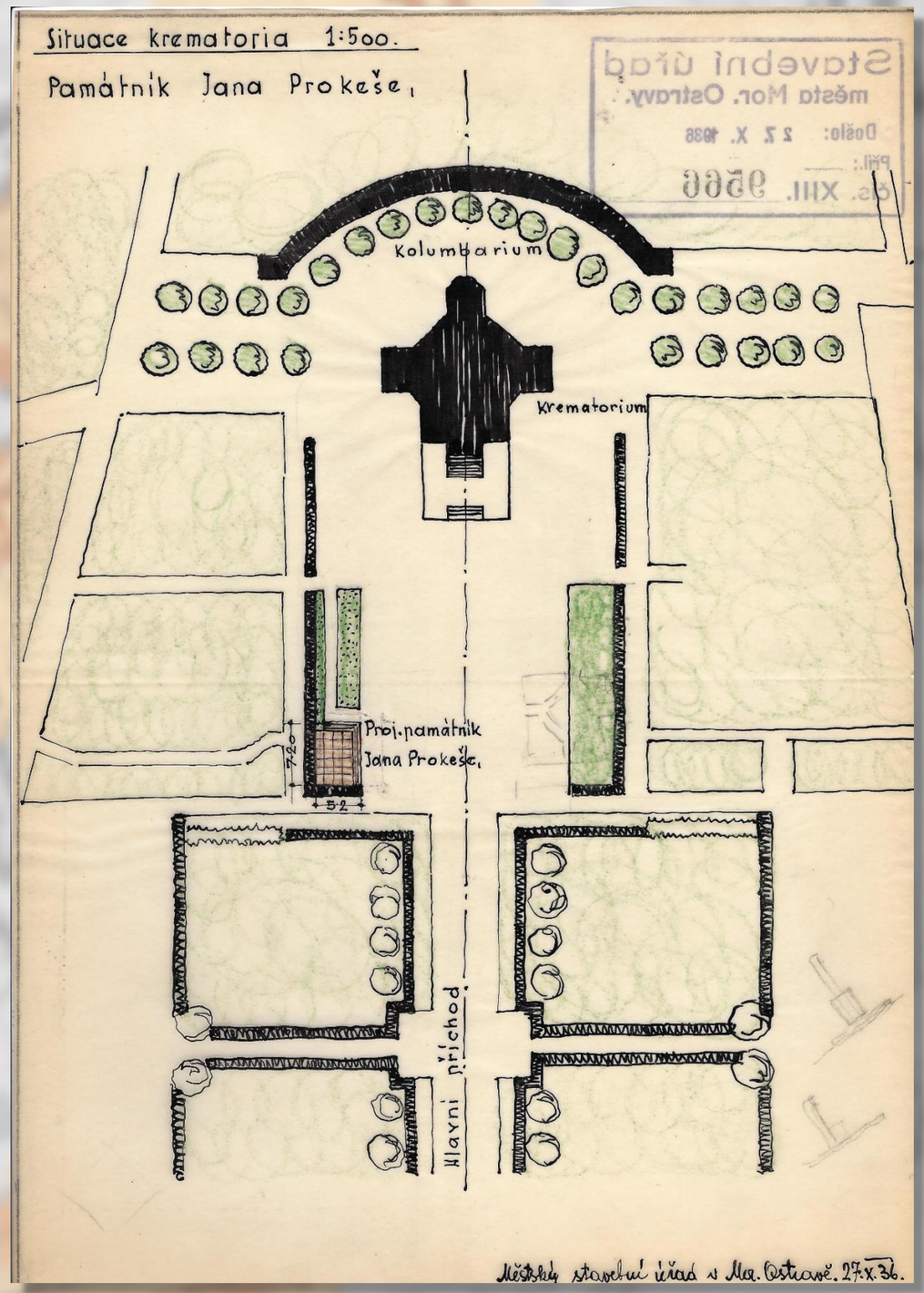

Situační plán podle návrhu Jana Jírovce, 1936.

OSTRAVA!!!